

Pohjankartano, massiivinen betonikompleksi ja Madetojan musiikkilukion koti

”Musiikkikirjasto on posketon aarreaitta” – tarinoita kirjaston merkityksestä musiikkilukiolaisille

Teksti ja kuvat | Tiina Tolonen

■ Vuoden 2021 Euroviisukarsintojen yhteydessä otsikoihin nousi voittajayhtye **Blind Channelin** lisäksi **Madetojan musiikkilukio** Oulusta. Se sijaitsee Pohjankartanoksi nimetyssä rakennuskompleksissa, josta lukion lisäksi löytyy yläkoulu ja sen musiikkiluokat, Oulu-opisto, Oulun Konservatorio sekä Karjasillan kirjasto musiikkiosastoineen. Kivenheiton päässä on myös Madetojan sali, joka on **Oulu Sinfonian** kotipesä. Ympäristö on siis suhteellisen kultturellia, ja siellä on oikeastaan mahdollisuus olla törmäämättä musiikkiin jossakin muodossa. Soitettuna, laulettuna tai kirjastossa.

Madetojan musiikkilukiosta on lähes huomaamatta vuosien myötä muotoutunut sanomalehti Kalevaa lainatakseni tähtiartistejä sekä muita musiikin huippuosajia tuottava timanttitehdas. Blind Channelin lisäksi tunnettuja madetojalaisia ovat esimerkiksi **Helena Juntunen**, **Johanna Iivanainen**, **Virpi Räisänen**, **Johanna Kurkela**, **Saara Aalto**, **Suvi Teräsniska** sekä **Ellinoora**. Lukio on osa musiikkikasvatuksellista polkua, joka lähtee alakoulun musiikkiluokilta ja päättyy parhaassa tapauksessa korkeakouluopintoihin.

Mutta kuinka suuri vaikutus koulun välittömässä yhteydessä sijainneella kirjastolla on ollut Madetojassa oppinsa saaneisiin? Olen itsekin lähtöjäni madetojalainen, joten päätin selvittää asiaa yksinkertaisesti kysymällä heiltä. Muotoilin muutamien kysymyksen Facebookissa entisistä madetojalaisista koostuvaan nostalgia-ryhmään. Vastaukset osoittivat minulle, että kirjastolla on todella ollut merkitystä heille ja että vaikutukset ulottuvat kauas, jopa vuosikymmenien päähän! Ja jottei juttu pelkästään nostalgiatripiksi mene, kyselin lisäksi lyhyesti Blind Channelin kitaristi Joonas Porkolta kirjastomuistoja nuoremman polven edustajana.

Madetojasta päivää!

Omista lukioajoistani on kulunut jo suhteellisen kauan, ja maailma oli tuohon aikaan kovin erinäköinen. Ylen Rockradio oli aloittanut toimintansa muutamaa vuotta aiemmin, ja rock-musiikkia kuultiin kolmena päivänä viikossa kahden tunnin ajan. Tuntuu aika hurjalta, kun vertaa tähän päivään. Musiikkimaailman uusista virtauksista saatiin tietoa kirjastoon tulevien lehtien kautta, muistan vajavai-sella englannin kielen taidollani lukeneeni New Musical Express (NME) -lehteä, ja joskus oikein mielenkiintoisen jutun tullessa kohdalle repäisseeni sen varovasti mukaani lehdestä toivoen, ettei kukaan kuullut mitään. Rikos lienee jo vanhentunut... Kirjastourani alkuaikoina olin myös jonkin aikaa töissä Karjasillan kirjastossa eli palasin rikospaikalle.

Maaailman erilaisuutta kuvaa varmasti myös se, että eräs muistelija kertoo joutu-neensa aluksi kuuntelemaan levyjä kirjaston isossa salissa, kirjastonhoitajien valvo-van katseen alla. Tuolloin levypuoliskon loppuessa täytyi käydä erikseen pyytämässä, että henkilökunta käänsi levystä toisen puolen. Lopulta kuitenkin tämän musiikinkuuntelijan ilmeinen harrastuneisuus kävi heille selväksi, ja hän pääsi kuuntelemaan musiikkia ns. aikuisten puolelle. Itse muistan kokeneeni saman kohtalon. Omaa siirtymistäni todennäköisesti nopeutti **Yes**-yhtyeen albumin *Going for the one* kansi, jota uhmakkaasti pidettiin aina kohti henkilökuntaa.

Aarreaitta ja tärkeä tiedonlähde

Saamissani vastauksissa nousi selkeästi esille kirjaston rooli musiikillisen sivistyk-sen tarjoajana. Vastaajat kertoivat löytäneensä kirjaston kautta äänilevyjä, parti-tuureja ja muita nuotteja sekä musiikkikirjoja, jopa musiikkiopiston tenttikirjoja. Jo tuolloin ja todennäköisesti vielä nykyäänkin kirjaston rooli on ollut myös mu-siikin harrastamisen mahdollistaminen tai mikseipä määrätietoisempi opiskelu, ta-loudellisesta tilanteesta huolimatta.

Madetojan musiikkilukioon tuli opiskelijoita pieniltä paikkakunnilta, joiden kirjastoista ei välttämättä löytynyt kaikkea sitä, mitä Karjasillan kirjaston musiikkiosasto pystyi tarjoamaan. Vastauksissa mainittiin se, kuinka vähävaraisella oli mahdollisuus saada käyttöönsä runsaasti aineistoa kirjaston kautta. Eräs vastaajista totesi, että tuntuu kauhealta ajatella sitä, jos sellaista paikkaa ei olisi ollutkaan olemassa mistä niitä kaikkia materiaaleja sai lainattua.

Näitä portaita pitkin on noussut useampi tämän päivän tähtiartisti

Rentoutusta ja hyvää mieltä

Musiikkikirjaston tunnelmaa ei voita mikään, kirjoittaa eräs vastaajista. Hänelle kirjasto oli ollut tärkeä paikka musiikin kuuntelua varten ja osa tästä musiikista on kulkenut hänen mukaansa mahdollisesti ”laittomina kopioina” vuosien myötä peräti Atlantin toiselle puolelle. Kasetteja oli kuunneltu, kunnes nauhat olivat venyneet käyttökelvottomiksi. Hän kertoo myös itse työskennelleensä opiskeluaikoinaan musiikkikirjastossa ja nyt opettavansa kamarimusiikkia yliopistossa Yhdysvalloissa.

Toinen vastaaja taas muistelee kirjaston rauhallista tilaa, jossa saattoi viettää aikaa musiikkia kuunnellen hyppytunneilla tai iltaisin odotellessa soittotunnin alkamista musiikkiopistossa. Tuohon aikaan joukkoliikenne kulki huomattavasti harvemmin kuin nykyisin ja pitkien vuorovälien takia oli viisaampi jäädä kirjastoon odottelemaan kuin lähteä käymään välillä kiireesti kotona. Hän mainitsee myös, että kirjastossa oli mukavaa, kun sai kuunnella muuta musiikkia kuin sitä mitä itse soitti omalla instrumentillaan. Levylautasella oli ollut ainakin **Sade**, **Phil Collins**, **Michael Jackson** ja **Tina Turner**. Pitkät päivät aiheuttivat usein sen, että musiikkia kuunnellessa saattoi nukahtaa ja kuten vastaaja kirjoittaa, ”musiikki soljui mukavasti kehoa ja mieltä rentouttaen”.

Oppiminen ja kehittyminen uralla on tärkeää

Blind Channelia on karsintavoiton jälkeen viety lähes kuin pässiä narussa, joten olin hyvin iloinen kuin sain mahdollisuuden jututtaa **Joonas Porkoa** ja kysellä hänen musiikkikirjastokokemuksistaan. Joonas kertoi, että yläasteikäisenä hänelle saattoi viikon kohokohta isän kanssa käynti Oulun kaupunginkirjastossa. Siellä Joonas sanoi syöksyneensä suoraa musiikkikirjaston syövereihin ja lainanneensa kaikenlaista musiikkia mukaan. Niiden avulla sitten kotona ryhdyttiin tapailemaan ensimmäisiä säveliä sähkökitarasta.

Joonaksen mukaan hän ei nuorena ollut mikään aktiivinen kirjojen lukija, mutta viime vuosina on innostunut enemmän niistä ja lainaa erityisesti musiikin kirjoittamiseen liittyvää kirjallisuutta. Erityisesti Joonasta kiinnostaa lukea sellaisista asioista, joista voi rehellisesti oppia ja kehittyä. Uusi aluevaltaus ovat myös äänikirjat, joista hän kertoo kuunnelleensa sekä **Samu Haberin** että **Alexi Laihon** tarinat. Kiireisen elämän vuoksi Joonaksesta tuntuu, että nyt ei ole aikaa lukea ikään kuin huvikseen vaan valitsee luettavakseen kirjoja, joista voi samalla oppia ja kehittyä omalla urallaan peilaamalla kokemuksiaan niihin.

Blind Channel -yhtyeen sekä alussa mainittujen artistien lisäksi myös monesta muusta madetojalaisesta on tullut muusikkoja, madetojalaisväriä löytyy myös teatterin ja tanssin maailmasta.

Onko musiikkikirjasto itsestäänselvyys?

Tässä artikkelissa siteeratut henkilöt ovat myös suurelta osalta musiikin ammattilaisia, mutta joukossa on myös henkilöitä, jotka ovat päätyneet aivan erilaiselle uralle. Musiikki on kuitenkin säilynyt jonkinlaisena osana heidän elämässään, vaikkei siitä ammattia tullutkaan. Monet heistä, kuten minä, harrastavat

musiikkia omaksi ilokseen. Meistä on saattanut myös tulla uusien musiikinharrastajien tai -opiskelijoiden vanhempia, jotka kускаamme lapsiamme soittotunneille pitkin ja poikin kaupunkia.

Eräs vastaajista kirjoitti, että musiikkikirjastoilla on taatusti ollut vaikutusta hänen uravalintaansa ja arvelee, että tuolloin niitä tuli todennäköisesti pidettyä itsensänselvyytenä. Tämä lienee varmasti totta, muistan etten itse koskaan kyseenalaistanut sitä, etteikö siinä lähes kotitaloni kulman takana olisi ollut musiikkikirjastoa, josta aina löysin uusia musiikkielämyksiä. Nyhän tämä ei ollenkaan ole näin. Toivotaan, että myös tulevat polvet saavat kokea musiikkikirjaston ihmeen!

